

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ – Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΤΕΤΑΡΤΗ 27 ΜΑΪΟΥ 2015

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Id exemplum sutōrem quendam incitavit, ut corvum docēret parem salutatiōnem. Diu operam frustra impendēbat; quotiescumque avis non respondēbat, sutor dicere solēbat «Oleum et operam perdididi».

Quodsi forte, ut fit plerumque, cecidērunt, tum intellegitur, quam fuerint inopes amicōrum. Hoc est quod Tarquinius dixisse ferunt exulantem: «Tum intellexi, quos fidos amīcos habuissem, quos infīdos, cum iam neutris gratiam referre poteram».

Porcia, Bruti uxor, cum viri sui consilium de interficiendo Caesare cognovisset, cultellum tonsorium quasi unguium resecandōrum causā poposcit eōque velut forte elapso se vulnerāvit. Clamōre deinde ancillārum in cubiculum vocātus Brutus ad eam obiurgandam vēnit, quod tonsōris praeripuisset officium.

A1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παραπάνω αποσπάσματα.

Μονάδες 40

Παρατηρήσεις

B1α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

parem	: την αφαιρετική ενικού αριθμού στο ίδιο γένος
diu	: τον συγκριτικό βαθμό
inopes	: τη γενική πληθυντικού αριθμού στο ίδιο γένος
hoc	: την ονομαστική πληθυντικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
quos (το 1ο στο κείμενο)	: την αφαιρετική ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος
neutris	: την ονομαστική ενικού αριθμού στο αρσενικό γένος
cultellum	: την ονομαστική πληθυντικού αριθμού
unguium	: την κλητική πληθυντικού αριθμού
se	: τη δοτική ενικού αριθμού στο α΄ πρόσωπο
eam	: τη γενική ενικού αριθμού στο ίδιο γένος

Μονάδες 10

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ – Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

B1β. «**Id exemplum sutōrem quendam incitavit**»: να μεταφέρετε τις λέξεις της παραπάνω πρότασης στον άλλον αριθμό.

Μονάδες 5

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

docēret	:	το σουπίνο στην αφαιρετική
respondēbat	:	τη δοτική του γερονδίου
solēbat	:	τη γενική πληθυντικού αριθμού της μετοχής ενεστώτα στο θηλυκό γένος
perdidi	:	το α΄ ενικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
fit	:	το γερονδιακό στην ονομαστική ενικού αριθμού στο αρσενικό γένος
cecidērunt	:	τη δοτική πληθυντικού αριθμού της μετοχής μέλλοντα στο ουδέτερο γένος
fuerint	:	το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής μέλλοντα
dixisse	:	το α΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού στην άλλη φωνή
ferunt	:	το γ΄ ενικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
referre	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα στην άλλη φωνή
interficiendo	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα στην άλλη φωνή
cognovisset	:	το β΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής μέλλοντα στην ίδια φωνή
elapso	:	το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού
resecandōrum	:	το γ΄ ενικό πρόσωπο της οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα στην άλλη φωνή
obiurgandam	:	το απαρέμφατο του παρακειμένου στην άλλη φωνή

Μονάδες 15

Γ1α. «**vocātus**»: να αναλύσετε τη μετοχή σε δευτερεύουσα χρονική πρόταση, εισαγόμενη με τον χρονικό σύνδεσμο **postquam** (μονάδα 1) και να αιτιολογήσετε την εκφορά της (μονάδες 2).

Μονάδες 3

Γ1β. «**Tum intellexi, quos fidos amīcos habuissem**»: να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ.

Μονάδες 3

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ – Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

Γ1γ. «Porcia, Bruti uxor, cultellum tonsorium poposcit»: να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο, με εξάρτηση από το «**Homines dicunt**».

Μονάδες 3

Γ1δ. «quod Tarquinius dixisse ferunt exulantem»: να αναδιατυπώσετε την πρόταση αντικαθιστώντας το ρήμα **ferunt** με το ρήμα **fertur**. Να επιφέρετε τις απαραίτητες αλλαγές (μονάδες 4) και να τις αιτιολογήσετε (μονάδες 2).

Μονάδες 6

Γ2α. «Id exemplum sutōrem quendam incitavit, ut corvum docēret parem salutatiōnem»: να αναδιατυπώσετε την περίοδο αντικαθιστώντας το ρήμα της κύριας πρότασης **incitavit** με το ρήμα **incitat**. Να προβείτε στην απαραίτητη αλλαγή (μονάδα 1) και να την αιτιολογήσετε (μονάδες 2).

Μονάδες 3

Γ2β. «Quodsi forte cecidērunt, tum intellegitur»: να μετατρέψετε τον υποθετικό λόγο έτσι ώστε να εκφράζεται αντίθεση προς την πραγματικότητα α) στο παρόν (μονάδες 2) και β) στο παρελθόν (μονάδες 2).

Μονάδες 4

Γ2γ. «Brutus ad eam obiurgandam vēnit»: να αποδώσετε με τέσσερις τρόπους τον υπογραμμισμένο προσδιορισμό του σκοπού (να μην αποδοθεί με τελική μετοχή).

Μονάδες 8

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά στοιχεία μαθητή. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο και να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ωρα δυνατής αποχώρησης: 10.30 π.μ.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 3ΗΣ ΑΠΟ 3 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΤΕΤΑΡΤΗ 27 ΜΑΪΟΥ 2015

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Id exemplum sutōrem quendam incitavit, ut corvum docēret parem salutatiōnem. Diu operam frustra impendēbat; quotiescumque avis non respondēbat, sutor dicere solēbat «Oleum et operam perdiidi».

.....
Quodsi forte, ut fit plerumque, cecidērunt, tum intellegitur, quam fuerint inopes amicōrum. Hoc est quod Tarquinius dixisse ferunt exulantem: «Tum intellexi, quos fidos amīcos habuissem, quos infīdos, cum iam neutris gratiam referre poteram».

.....
Porcia, Bruti uxor, cum viri sui consilium de interficiendo Caesare cognovisset, cultellum tonsorium quasi unguium resecandōrum causā poposcit eōque velut forte elapso se vulnerāvit. Clamōre deinde ancillārum in cubiculum vocātus Brutus ad eam obiurgandam vēnit, quod tonsōris praeripuisset officium.

A1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παραπάνω αποσπάσματα.

Μονάδες 40

Παρατηρήσεις

B1α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

parem	: την αφαιρετική ενικού αριθμού στο ίδιο γένος
diu	: τον συγκριτικό βαθμό
inopes	: τη γενική πληθυντικού αριθμού στο ίδιο γένος
hoc	: την ονομαστική πληθυντικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
quos (το 1ο στο κείμενο)	: την αφαιρετική ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος
neutris	: την ονομαστική ενικού αριθμού στο αρσενικό γένος
cultellum	: την ονομαστική πληθυντικού αριθμού
unguium	: την κλητική πληθυντικού αριθμού
se	: τη δοτική ενικού αριθμού στο α' πρόσωπο
eam	: τη γενική ενικού αριθμού στο ίδιο γένος

Μονάδες 10

B1β. «*Id exemplum sutōrem quendam incitavit*»: να μεταφέρετε τις λέξεις της παραπάνω πρότασης στον άλλον αριθμό.

Μονάδες 5

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

docēret	:	το σουπίνο στην αφαιρετική
respondēbat	:	τη δοτική του γερουνδίου
solēbat	:	τη γενική πληθυντικού αριθμού της μετοχής ενεστώτα στο θηλυκό γένος
perdidi	:	το α΄ ενικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
fit	:	το γερουνδιακό στην ονομαστική ενικού αριθμού στο αρσενικό γένος
cecidērunt	:	τη δοτική πληθυντικού αριθμού της μετοχής μέλλοντα στο ουδέτερο γένος
fuerint	:	το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής μέλλοντα
dixisse	:	το α΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού στην άλλη φωνή
ferunt	:	το γ΄ ενικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
referre	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα στην άλλη φωνή
interficiendo	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα στην άλλη φωνή
cognovisset	:	το β΄ πληθυντικό πρόσωπο οριστικής μέλλοντα στην ίδια φωνή
elapso	:	το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής παρατατικού
resecandōrum	:	το γ΄ ενικό πρόσωπο της οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα στην άλλη φωνή
obiurgandam	:	το απαρέμφατο του παρακειμένου στην άλλη φωνή

Μονάδες 15

Γ1α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων και φράσεων: **quendam, salutatiōnem, diu, frustra, avis, dicere, inopes, exulantem, uxor, se, clamōre, in cubiculum.**

Μονάδες 12

Γ1β. «*vocātus*»: να αναλύσετε τη μετοχή σε δευτερεύουσα χρονική πρόταση, εισαγόμενη με τον χρονικό σύνδεσμο **postquam** (μονάδα 1) και να αιτιολογήσετε την εκφορά της (μονάδες 2).

Μονάδες 3

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ – Δ΄ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

Γ2α. «Porcia, Bruti uxor, cultellum tonsorium poposcit»: να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο, με εξάρτηση από το «Homines dicunt». **Μονάδες 3**

Γ2β. «quod Tarquinius dixisse ferunt exulantem»: να αναδιατυπώσετε την πρόταση αντικαθιστώντας το ρήμα **ferunt** με το ρήμα **fertur**. Να επιφέρετε τις απαραίτητες αλλαγές (μονάδες 4) και να τις αιτιολογήσετε (μονάδες 2).

Μονάδες 6

Γ2γ. «Quodsi forte cecidērunt, tum intellegitur»: να χαρακτηρίσετε τον υποθετικό λόγο (μονάδες 2) και να τον μετατρέψετε έτσι ώστε να εκφράζεται αντίθεση προς την πραγματικότητα α) στο παρόν (μονάδες 2) και β) στο παρελθόν (μονάδες 2).

Μονάδες 6

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά στοιχεία μαθητή. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο και **να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση.** Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ώρα δυνατής αποχώρησης: 10.30 π.μ.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΣΑΒΒΑΤΟ 13 ΙΟΥΝΙΟΥ 2015

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Quam multas imagines fortissimōrum virōrum –non solum ad intuendum, verum etiam ad imitandum– scriptōres et Graeci et Latīni nobis reliquērunt! Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponēbam.

Hac re audītā Augustus voluit filiam deterrēre quominus id faceret. Eo consilio aliquando repente intervēnit oppressitque ornatrīces. Etsi super vestem eārum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulāvit eos vidisse et aliis sermonibus tempus extraxit, donec induxit mentiōnem aetātis.

Cerva alba eximiae pulchritūdinis Sertōrio a Lusitāno quodam dono data erat. Sertōrius omnibus persuāsit cervam, instinctam numine Diānae, conloqui secum et docēre, quae utilia factu essent.

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση των παραπάνω αποσπασμάτων.

Μονάδες 40

Παρατηρήσεις

B1α. «**Eo consilio aliquando repente intervēnit oppressitque ornatrīces**»: να μεταφέρετε τους κλιτούς τύπους των παραπάνω προτάσεων στον άλλον αριθμό.

Μονάδες 5

B1β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις ή φράσεις:

multas	: τον συγκριτικό βαθμό του επιρρήματος
fortissimōrum	: την αφαιρετική ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος στον θετικό βαθμό
virōrum	: την κλητική ενικού αριθμού
bene	: την αιτιατική πληθυντικού αριθμού ουδετέρου γένους στον συγκριτικό βαθμό του επιθέτου
hac re	: τη γενική ενικού αριθμού
vestem	: τη γενική πληθυντικού αριθμού
aliis	: την ονομαστική ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
Sertōrio	: την κλητική ενικού αριθμού
quodam	: την αιτιατική ενικού αριθμού στο ίδιο γένος.

Μονάδες 10

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ – Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

intuendum	:	το σουπίνο στην αφαιρετική
reliquēunt	:	το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής μέλλοντα στην ίδια φωνή
proponēbam	:	το β΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρακειμένου στην ίδια φωνή
voluit	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα
faceret	:	το α΄ ενικό πρόσωπο της υποτακτικής υπερσυντελείκου στην ίδια φωνή
oppressit	:	το απαρέμφατο του ενεστώτα στην ίδια φωνή
vidisse	:	το α΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού στην άλλη φωνή
dissimulāvit	:	το β΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής παρατατικού στην ίδια φωνή
extraxit	:	την αφαιρετική του γερουνδίου
induxit	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
data erat	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα στην άλλη φωνή
persuāsit	:	την αιτιατική πληθυντικού της μετοχής ενεστώτα στο ουδέτερο γένος
instinctam	:	το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
conloqui	:	την ονομαστική ενικού της μετοχής μέλλοντα στο θηλυκό γένος
docēre	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα στην ίδια φωνή.

Μονάδες 15

Γ1α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:
dono, factu.

Μονάδες 2

Γ1β. «**Quam multas imagines fortissimōrum virōrum scriptōres et Graeci et Latīni nobis reliquēunt!**»: να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 6

Γ1γ. «**Eo consilio aliquando repente (Augustus) intervēnit oppressitque ornatrīces.**»: να αναδιατυπώσετε την περίοδο, μετατρέποντας την πρώτη πρόταση σε δευτερεύουσα χρονική πρόταση, εισαγόμενη με τον ιστορικό σύνδεσμο *cum*, έτσι ώστε να εκφράζει το προτερόχρονο.

Μονάδες 3

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ – Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

Γ1δ. «Etsi super vestem eārum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulāvit eos vidisse.»: να μετατρέψετε τη δευτερεύουσα πρόταση της υπογραμμισμένης περιόδου στην αντίστοιχη μετοχή, επιφέροντας τις αναγκαίες αλλαγές στην περίοδο.

Μονάδες 4

Γ2α. «Sertōrius omnibus persuāsit cervam, instinctam numine Diānae, conloqui secum»: να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ.

Μονάδες 4

Γ2β. «ad imitandum»: να αποδώσετε τον προσδιορισμό του σκοπού με σουπίνο (μονάδα 1), με τελική πρόταση (μονάδες 2) και με εμπρόθετη γενική γερουνδίου, διατηρώντας σε αυτήν την περίπτωση την ενεργητική σύνταξη (μονάδες 2).

Μονάδες 5

Γ2γ. «cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam»: να κάνετε τη γερουνδιακή έλξη (μονάδες 4) και να αιτιολογήσετε αν αυτή είναι υποχρεωτική ή όχι (μονάδες 2).

Μονάδες 6

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά στοιχεία μαθητή. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο και **να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση.** Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό, με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ώρα δυνατής αποχώρησης: 18.00.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 3ΗΣ ΑΠΟ 3 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΣΑΒΒΑΤΟ 13 ΙΟΥΝΙΟΥ 2015

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Quam multas imagines fortissimōrum virōrum –non solum ad intuendum, verum etiam ad imitandum– scriptōres et Graeci et Latīni nobis reliquērunt! Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponēbam.

Hac re audītā Augustus voluit filiam deterrēre quominus id faceret. Eo consilio aliquando repente intervēnit oppressitque ornatrīces. Etsi super vestem eārum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulāvit eos vidisse et aliis sermonibus tempus extraxit, donec induxit mentiōnem aetātis.

Cerva alba eximiae pulchritūdinis Sertōrio a Lusitāno quodam dono data erat. Sertōrius omnibus persuāsit cervam, instinctam numine Diānae, conloqui secum et docēre, quae utilia factu essent.

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση των παραπάνω αποσπασμάτων.

Μονάδες 40

Παρατηρήσεις

B1α. «**Eo consilio aliquando repente intervēnit oppressitque ornatrīces**»: να μεταφέρετε τους κλιτούς τύπους των παραπάνω προτάσεων στον άλλον αριθμό.

Μονάδες 5

B1β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις ή φράσεις:

multas	: τον συγκριτικό βαθμό του επιρρήματος
fortissimōrum	: την αφαιρετική ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος στον θετικό βαθμό
virōrum	: την κλητική ενικού αριθμού
bene	: την αιτιατική πληθυντικού αριθμού ουδετέρου γένους στον συγκριτικό βαθμό του επιθέτου
hac re	: τη γενική ενικού αριθμού
vestem	: τη γενική πληθυντικού αριθμού
aliis	: την ονομαστική ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
Sertōrio	: την κλητική ενικού αριθμού
quodam	: την αιτιατική ενικού αριθμού στο ίδιο γένος.

Μονάδες 10

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ – Δ΄ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

intuendum	:	το σουπίνο στην αφαιρετική
reliquērunt	:	το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής μέλλοντα στην ίδια φωνή
proponēbam	:	το β΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρακειμένου στην ίδια φωνή
voluit	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα
faceret	:	το α΄ ενικό πρόσωπο της υποτακτικής υπερσυντελείκου στην ίδια φωνή
oppressit	:	το απαρέμφατο του ενεστώτα στην ίδια φωνή
vidisse	:	το α΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού στην άλλη φωνή
dissimulāvit	:	το β΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής παρατατικού στην ίδια φωνή
extraxit	:	την αφαιρετική του γερουνδίου
induxit	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
data erat	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα στην άλλη φωνή
persuāsit	:	την αιτιατική πληθυντικού της μετοχής ενεστώτα στο ουδέτερο γένος
instinctam	:	το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
conloqui	:	την ονομαστική ενικού της μετοχής μέλλοντα στο θηλυκό γένος
docēre	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα στην ίδια φωνή.

Μονάδες 15

Γ1α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:
dono, factu.

Μονάδες 2

Γ1β. «**Quam multas imagines fortissimōrum virōrum scriptōres et Graeci et Latīni nobis reliquērunt!**»: να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 6

Γ1γ. «**Eo consilio aliquando repente (Augustus) intervēnit oppressitque ornatrīces.**»: να αναδιατυπώσετε την περίοδο, μετατρέποντας την πρώτη πρόταση σε δευτερεύουσα χρονική πρόταση, εισαγόμενη με τον ιστορικό σύνδεσμο *cum*, έτσι ώστε να εκφράζει το προτερόχρονο.

Μονάδες 3

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ – Δ΄ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

Γ1δ. «Etsi super vestem eārum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulāvit eos vidisse.»: να μετατρέψετε τη δευτερεύουσα πρόταση της υπογραμμισμένης περιόδου στην αντίστοιχη μετοχή, επιφέροντας τις αναγκαίες αλλαγές στην περίοδο.

Μονάδες 4

Γ2α. «Sertōrius omnibus persuāsit cervam, instinctam numine Diānae, conloqui secum»: να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ.

Μονάδες 4

Γ2β. «Cerva alba eximiae pulchritūdinis Sertōrio a Lusitāno quodam dono data erat»: να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη σε ενεργητική.

Μονάδες 5

Γ2γ. «cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam»: να κάνετε τη γερουνδιακή έλξη (μονάδες 4) και να αιτιολογήσετε αν αυτή είναι υποχρεωτική ή όχι (μονάδες 2).

Μονάδες 6

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά στοιχεία μαθητή. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο και **να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση.** Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό, με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ώρα δυνατής αποχώρησης: 18.00.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 3ΗΣ ΑΠΟ 3 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 11 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2015
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)**

A1. Να μεταφράσετε τα παρακάτω αποσπάσματα στη νέα ελληνική γλώσσα:

Tum Scipio, cum se ipsum captum venisse eos existimasset, praesidium domesticorum in tecto conlocavit. Quod ut praedones animadverterunt, abiectis armis ianuae appropinquaverunt et clara voce Scipioni nuntiaverunt (incredibile auditu!) virtutem eius admiratum se venisse. Haec postquam domestici Scipioni rettulerunt, is fores reserari eosque intromitti iussit.

.....
Curius et Fabricius, antiquissimi viri, et his antiquiores Horatii plane ac dilucide cum suis locuti sunt; non Sicanorum aut Pelasgorum, qui primi coluisse Italiam dicuntur, sed aetatis suae verbis utebantur. Tu autem, proinde quasi cum matre Evandri nunc loquaris, sermone abhinc multis annis iam obsoleto uteris, quod neminem scire atque intellegere vis, quae dicas.

Μονάδες 40

B1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

ipsum:	τη γενική του πληθυντικού αριθμού στο θηλυκό γένος
eos:	τη γενική του ενικού αριθμού στο ίδιο γένος
praesidium:	την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού
praedones:	την κλητική του ενικού αριθμού
clara:	τον αντίστοιχο τύπο στον συγκριτικό βαθμό
Scipioni:	την αφαιρετική του ενικού αριθμού
incredibile:	την ονομαστική του πληθυντικού αριθμού στο ίδιο γένος
fores:	τη δοτική του ενικού αριθμού
antiquissimi:	την αφαιρετική ενικού αριθμού του συγκριτικού βαθμού στο ίδιο γένος
viri:	την αντίστοιχη πτώση του ενικού αριθμού
plane:	τον αντίστοιχο τύπο στον υπερθετικό βαθμό

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

suis:	τη γενική του ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος
primi:	τη δοτική πληθυντικού αριθμού του συγκριτικού βαθμού στο ίδιο γένος
matre:	τη γενική του πληθυντικού αριθμού
neminem:	την ονομαστική του ενικού αριθμού.

Μονάδες 15

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

captum:	το α' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρατατικού στην ίδια φωνή
existimasset:	το α' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα στην ίδια φωνή
conlocavit:	το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του παρατατικού στην παθητική φωνή
animadverterunt:	το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
abiectis:	το α' ενικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα στην ίδια φωνή
nuntiaverunt:	τη δοτική του γερουνδίου
auditu:	το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του υπερσυντελικού στην ίδια φωνή
rettulerunt:	το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
iussit:	τη μετοχή του ενεστώτα στην ονομαστική του ενικού αριθμού στο αρσενικό γένος
locuti sunt:	το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα
coluisse:	το απαρέμφατο του ενεστώτα στην παθητική φωνή
dicuntur:	το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην άλλη φωνή
utebantur:	το απαρέμφατο του μέλλοντα (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο του ρήματος)
scire:	το σουπίνο στην αφαιρετική πτώση
vis:	το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα.

Μονάδες 15

Γ1α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:

venisse (το πρώτο του κειμένου), **praedones**, **ianuae**, **voce**, **auditu**, **fores**, **antiquissimi**, **Evandri** (μονάδες 8).

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

- Γ1β. abiectionis armis:** να αναγνωρίσετε συντακτικά τη μετοχή (μονάδες 3) και να τη μετατρέψετε στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση, με έναν από τους δύο δυνατούς τρόπους (μονάδες 4).

Μονάδες 15

- Γ2α. cum se ipsum captum venisse eos existimasset** και **quae dicas:** να αναγνωρίσετε το είδος των προτάσεων (μονάδες 2), να δηλώσετε τη συντακτική τους λειτουργία (μονάδες 2) και να δικαιολογήσετε την έγκλιση (μονάδες 2) και τον χρόνο εκφοράς τους (μονάδες 2).

- Γ2β. Tum Scipio praesidium domesticorum in tecto conlocavit:** να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική (μονάδες 4).

- Γ2γ. Scipioni nuntiaverunt [...] virtutem eius admiratum se venisse:** να μετατρέψετε το σουπίνο σε δευτερεύουσα επιρρηματική τελική πρόταση, δηλώνοντας και το υποκείμενο του ρήματος (μονάδες 3).

Μονάδες 15

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν τις 17:00.

**ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**

ΤΕΛΟΣ 3ΗΣ ΑΠΟ 3 ΣΕΛΙΔΕΣ